

CATALUNYA
GROP N.R.

J. A SACO 415

SANTIAGO DE CUBA

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 34

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GROP N. R.

AGOST 15. 1942

Crònica

El criteri de que la unitat catalana hagi de representar una continuïtat legal i orgànica del règim de la Generalitat, és una preocupació que comparteixen alguns d'aquells "ex" que pretenen fer veure que han superat la seva posició nacionalista anterior. Però, és hora ja que se'n desenganyin. No pot haver-hi continuïtat de cap mena. Es massa tard.

No és pas perquè creiem que aquesta continuïtat no deuria d'existir. Hagués estat convenient que existís. És una cosa natural en tractar-se del govern d'un estat constituït on la unitat nacional preexistia. No pot considerar-se natural, però, en tractar-se del govern d'una nacionalitat sotmesa, a menys que, els homes representatius dels sectors que l'integraven, es situïn patriòticament en el lloc que correspon a una nació que te encara molt de camí per recórrer fins arribar a assolir la plenitud dels seus drets.

Tractarem d'explicar-nos. El nostre problema s'origina perquè som una nacionalitat i tenim consciència de que ho som. Aquesta consciència estimulada pel sentiment i la intel·ligència, ha rebut sovint l'empenta de la incompatibilitat del nostre tracte amb l'opressor. Hem arribat a la conclusió manifestada clarament per uns i dissimuladament per altres que, amb Espanya, nostre problema no te solució, perquè no les havem amb un estat integral, sinó amb un estat compost de diverses nacionalitats, en situació igual a la nostra, encara que es trobin en un grau diferent de recuperació nacional. En concret, qualsevol ideal ibèric o peninsular que no sigui la fórmula federal hegemònica de Castella, representa això, dissoldre Espanya que te aquest únic sentit: retenir la hegemonia peninsular a tota costa. Quan els nostres homes oblidant això abandonen una posició patriòtica d'acció pel deslliurament definitiu de la pàtria i es planten a la defensa del règim d'opressió, al suport de l'estat polític que detenta la nostra lli-

bertat o a l'espectativa de qualsevulga fórmula convencional d'intel·ligència amb el mateix estat, adopten una posició que no te res de nacional, que no representa els interessos nacionals i que, per tant, no és legítima i no pot tenir un sentit de continuïtat. Es el cas de Macià quan la dictadura de Primo de Rivera. Sol, a l'exili, va alçar la bandera de la independència i ell representava a Catalunya i no els altres grups submissos, callats o indefinits, "ex" representatius també d'una organització política dissolta per la força.

Els nostres homes polítics han evidenciat que no tenien un criteri nacional unànime. I com que no el tenen no és possible imaginar-se la unitat ni la continuïtat. Poden seguir representant interessos polítics però de cap manera nacionals. No és que hi hagi entre ells diferències tàctiques per assolir un mateix fi. Es que no hi ha una densitat patriòtica equivalent. Per això la unitat nacional que ens preocupa a tots, es projecta externament i prescindint dels que no volen o no poden situar-se en l'adequada posició patriòtica.

L'espectacle que donen els nostres "ex" tothom el pot apreciar i ningú se sent confiat a les seves mans. La seva impopularitat es fa cada dia més gran. S'aprecia una diferència notable entre el nostre moviment i el d'altres peninsulars que, justament, s'invoquen com a exemple. Mentre en aquests la consciència nacional no ha penetrat tan endintre l'ànima popular com en el nostre, els seus dirigents són patriotes, són honestos i saben on van. El poble te confiança en els seus homes i obeeix. Hi ha la íntima convicció que no acceptaran mai ni un punt més avall d'allò que patriòticament puguin acceptar. Parlen amb dignitat i no ofereixen l'aspecte confusionari que nosaltres oferim. Es natural que els homes dirigents d'un poble tinguin més afinades la sensibilitat i les facultats perceptives. En canvi, els nostres homes semblen aptes per a la primera transacció. Es aquesta la sensació que donen. Cadascú per la seva banda especula, parla, argumenta sobre els fets futurs i sobre les fórmules federals, confederals, ibèriques, mediterrànies o llatines, talment com donant voltes a l'entorn d'una posició on deixar-se caure còmodament i restar tranquils i confiats.

Alguns catalans exhibeixen les posicions més contradictòries. Commemoren la República Catalana del 14 d'abril

i defensen la legalitat constitucional que va rematar-la; és a dir, commemoren una victòria amb esperit de derrota i criteri de vençut. Defensen, per contra, la legalitat d'un estatut que no podia tenir força de vigència perquè no era nostre sinó d'ells, fet a la mida de les seves conveniències i a l'esquena de la voluntat del catalans.

Defensen també la legalitat constitucional republicana sota un criteri amb pretensions de nacional i no volen adonar-se que nacionalment i patriòtica, aquella constitució és indefensible. Macià s'avingué a sacrificar la República Catalana, i amb ella atot Catalunya, per consolidar el règim republicà espanyol que estava amenaçat, deien, per les forces militars i d'ordre públic de la monarquia si es pretenia desfigurar la visió de l'espanya unitària. ¿Què vol dir això? Que la constitució espanyola del 31 en fer impossible la vida de la nostra república i, posteriorment, la d'un règim acceptat per la quasi totalitat dels catalans, sancionava legalment el criteri de les forces mi-

litars i d'ordre públic dels temps de la monarquia. Demostrant-nos de passada i una vegada més que Espanya no comprén la solució pacífica i per la via del dret dels seus problemes, ens diu que, en el cas de Catalunya, per a no complaure-la, la constitució del 31 va substituir a la força armada.

La continuïtat és impossible. Aquests "ex" podran pensar que no ha passat res, com efectivament no ha passat en la visió unitària i absolutista dels espanyols. Però estan equivocats en creure que no ha passat res en la consciència dels catalans que ja no poden tornar a aquell estat de coses. L'enemic es troba en el mateix lloc, però l'aspecte de la lluita ha canviat enormement. Cal posar-se a l'altura del sentiment patriòtic que vibra ací i allí de la mateixa manera. No es pot invocar la continuïtat ni aturar tampoc una impopularitat que creix i creix, a base de defensar coses mortes en l'esperit i en la voluntat dels catalans i fins i tot, en la consciència universal.

Apleguem-nos a L'entorn d'un Ideal Nacional

"Full Català" de Mèxic, davant la desorientació dels catalans emigrats, ha fet públics els punts de caràcter patriòtic que reproduïm, a l'entorn dels quals confia aplegar a tots els catalans.

Els precisen un gran i un noble ideal: la reconstrucció política de la Nacionalitat Catalana. El que ens fa falta a aquestes hores quan, per tantes i tan diverses causes, es gira a l'entorn d'una limitació patriòtica, de punts de vista migrats i extemporans i que tan lenta i penosa fan la nostra ascensió pel camí de les realitzacions nacionals verdaderes.

El **Grop Catalunya** els accepta sense

reserves i confia que ho seran també per tots els nuclis de catalans d'Amèrica, sortint, definitivament, d'aquesta incertitud i incongruència que ha esterilitzat, fins ara, els esforços de tothom.

De la lletra que ens trameten amb els Punts, copiem: "Cada moment de la història de Catalunya ha necessitat d'un programa, d'una ambició. La d'ara és, o hauria d'ésser, posar la nostra pàtria al ritme de la nova estructura que haurà de néixer del daltabaix europeu. No n'hi ha prou d'afirmar que trenquem amb el passat, cal exposar en una fórmula —susceptible de modificacions no substancials— els motius que obliguen a liquidar una po-

lítica passada. Es això el que brindem al Consell Nacional de Londres amb la seguretat que si els catalans d'Amèrica fan pressió, el programa serà acceptat pel Consell i, sobretot, rebut amb joia a tots els Països de Llengua Catalana".

"L'evolució de la consciència nacional després del trànsit de la guerra d'invasió, ha de concretar-se en la plenitud exposada en els punts; altrament, vulguem o no, tornarem al passat, perquè tant se valdrà l'estridència verbal si mantenim una estructura caduca. **Si veritablement creiem en una plenitud nacional, defesem-la**".

I.— El Govern de la Generalitat i el seu territori forniren, a l'acabament de la guerra del 1936—1939, una part considerable dels cabals administrats avui per les institucions espanyoles d'ajut als refugiats, les quals els esmercen amb el vell criteri centralista de l'Estat Espanyol.

Cal assegurar la independència econòmica de l'anomenat Consell Nacional de Catalunya. Proposem per tant, que sigui reclamada a les institucions espanyoles d'ajut, la totalitat del fons provinent de Catalunya. Si no la poguéssim obtenir, el Consell haurà de sostenir-se amb les aportacions voluntaries dels patriotes.

II.—No és justificat el nom de "nacional" aplicat al Consell, mentre no agrupi els catalans del Principat, els valencians, els balears i els rossellonesos. Proposem, doncs,

que el Consell sigui ampliat amb representants de tots els Països on la nostra llengua és parlada. Un cop integrat així, elaborarà un projecte de Constitució Federativa dels **Països Units de Llengua Catalana**.

III.— Cadascun dels **Països Units de Llengua Catalana** serà autònom en el seu règim intern. Enfront a l'exterior, constituirà una Nació unida i sobirana. Els pactes que la Nació podrà contreure amb altres —àdhuc en el cas desitjable d'una aliança permanent amb les altres nacions de la península— no passaran mai dels termes usuals en les aliances entre Estats Sobirans. Si es crea una Confederació Europea, cal que els **Països Units de Llengua Catalana** conjuguin la seva sobirania amb els interessos generals d'Europa, i siguin tinguts en compte en peu d'

igualtat amb els pobles que la integrin.

IV.— Com a conseqüència de la plena sobirania reclama da en el punt anterior, caldrà que el Consell organitzi tot seguit, l'Exèrcit Català, la missió del qual serà posar-se al servei de la causa de les Nacions Aliades en la guerra en favor de la llibertat de tots els pobles; i, després de la victòria, assegurar la defensa de les Institucions Democràtiques i Socials que els Països Units de Llengua Catalana, es donin. El nucli i els quadres de comandament d'aquest primer exèrcit català hauran de reclutar-se entre els veterans catalans, valencians i balears de la Guerra del 1936-39. La joventut combatent és una gran esperança. Posada a les ordres del Consell, caldrà que li ofereixi, no solament el seu suport, sinó, a la vegada, la categoria militar obtinguda, per la seva ratificació o rectificació.

V.— En l'aspecte cultural proposem al Consell:

- a) La creació d'un Institut de Cultura Catalana, que estudiï l'organització futura de la Pàtria en tots els aspectes: econòmic, social, militar, universitari, polític, etc.
- b) El sosteniment d'escoles arreu on hi hagi nuclis

suficients de compatriotes, per tal de fomentar i mantenir l'esperit nacional dels nostres infants.

VI.— No seria tampoc digne del nom de nacional un Consell que no dedicués la seva atenció preferent a la classe social més nombrosa i més combativa dels nostres temps; el proletariat. Suggerim al Consell que es posi en contacte amb els elements sindicals autènticament catalans i que prepari amb ells la base del futur règim social que haurà d'establir-se en els Països Units de Llengua Catalana.

VII.— Reclamen que el Consell Nacional concentri principalment la seva atenció en la gran massa de compatriotes retinguts encara —i sovint oblidats i tot— en els camps de concentració, companyies de treball, etc., d'Europa i d'Àfrica. Entre aquests, es troben els compatriotes més abnegats: els veterans de la guerra. Tot esforç, serà poc per tal d'alliberar-los del seu captiveri.

VIII.— El Consell ha d'emprendre, valent-se de tots els mitjans possibles, la tasca de propagar aquestes idees dintre els països de llengua catalana, avui sotmesos a tirania.

RECALLS POLITICS

LA LLEI DE RELACIO

Fragment de la publicació "CLARIS", comentari resumit de F. MASPONS I ANGLASELL, a l'entorn de la discussió de l'Estatut. (Any 1932).

El decret del Govern espanyol de 9 de març de l'any passat, que és precisament aquell en el qual va exigir que l'Estatut abans d'ésser portat a la sanció de la sobirania espanyola, tingués la de la sobirania catalana, i, a tal efecte, volgué que fos sotmès al plebiscit, diu que l'Estatut és una llei que ha de fixar els termes de les "relacions" de la Generalitat, Govern de Catalunya, amb el Govern de la República Espanyola.

El decret és conseqüència de l'entesa feta en la conferència del 17 d'abril anterior entre la representació dels dos governs i expressà el sentir d'aquell moment, que és el que va informar la proclamació de la República, tant la catalana com l'espanyola, i l'actuació de les dues durant tota la primera fase del període constituent.

¿Què queda actualment d'aquesta llei de relació?

L'Estatut català que l'expressava,

no ha arribat al Parlament espanyol; la representació espanyola no ha tingut ni tant sols el gest de pudícia de cobrir les aparences fent com aquell qui l'estudiava i, tot discutint-lo, l'anava transformant, sinó que amb la major despreocupació li va donar el tracte de l'inútil paper que es tira al cove. Del plebiscit, n'ha fet tant de cas com si no hagués existit; ni s'ha pres la molèstia de tenir la deferència de parlar-ne en atenció a la que el poble català es va prendre en votar-lo.

Qui hagi seguit la discussió de l'Estatut que a Madrid redacten, haurà vist que el Parlament espanyol en fa el que vol, amb amplitud il·limitada; si discutís un reglament per a Rio de Oro o les Illes Xafarines, no actuaria d'altra manera! Les veus catalanes que tímidament s'han fet sentir, han servit per a obrir-li noves suspicàcies i donar-li pretext per a multiplicar les precaucions.

La llei de relació ha quedat convertida en una ordre d'això vull i això no vull, que trametrà a Catalunya ni més ni menys que amb els mots que encapçalava Felip V, l'entronitzador de la monarquia borbònica que la República Espanyola es vana d'haver destronat: "ordeno y esta es mi voluntad".

Felip V. va entrar a Catalunya amb el seu exèrcit dient i publicant que la venia a doblegar i la tractaria així; la República espanyola va trametre els seus representants a Catalunya per a fermança que faria el contrari; Felip V. no va enganyar ningú; la República espanyola, als primers dies, va convenir una cosa i ara en fa una altra.

En la conducta espanyola, el desig de complir allò convingut ha estat substituït per l'obsessió de lligar i intervenir Catalunya.

Quan de dues parts que s'han entès, una incompleix, no te cap dret a exigir que l'altra s'avingui a sofrir les conseqüències de l'incompliment. Si Catalunya no tingués raó, històricament, jurídicament i democràticament, l'incompliment espanyol li donaria el dret d'actuar per sí mateixa.

Del "Manifest a l'opinió internacional sobre les reivindicacions Nacionals de Catalunya". "Unió Catalanista", 22 Juny 1932.

Malgrat el conveni fet entre el Govern Català i l'espanyol al temps d'ésser proclamada la República Catalana, i no obstant la legalitat expres-

sada en els Decrets i la sanció del plebiscit, les Corts Espanyoles han prescindit de l'Estatut per Catalunya, i en el seu lloc n'estan redactant un altre que l'anulla. Han negat novament la personalitat de Catalunya i els seus drets; i han acordat considerar-la com una simple unió de províncies espanyoles, i subjectar-la a una organització que la sotmet més estretament a la Constitució espanyola.

Per tant la voluntat de Catalunya expressada pel procediment legal del plebiscit és burlada pels seus acords. Si aquests acords espanyols prosperessin, el territori català continuaria sotmés a la dominació que l'imposà la monarquia dels Borbons.

Davant d'aquests fets, la "Unió-Catalanista", qui ha fet sentir reiteradament la seva veu al Govern i a les Corts espanyoles, declara solemnement que la qüestió catalana no solament no queda resolta amb la promulgació del fals estatut que les Corts espanyoles estan elaborant, sinó que ben al contrari, és empitjorada pel nou greuge que infereix a Catalunya la República espanyola mancant a les seves promeses dels primers dies.

L'esperit català es sent profundament ferit per l'engany.

La "Unió Catalanista" assistida d'un corrent d'opinió fortíssim, fa aquesta manifestació al món internacional per a evitar que no sia enganyat per

falses informacions; per a que sàpiga que Catalunya manté íntegrament la reivindicació dels seus drets i llibertats, i que està disposada a admetre la convivència amb l'Estat espanyol en els termes derivats de la proclamació de la República Catalana, i de la promesa de respectar la seva sobirania, però no en cap forma que no tingui per base un tracte lliurement convingut entre els dos Estats: el català i l'espanyol.

Catalunya que es sent assistida per la raó i el dret, te la certesa de sortir victoriosa en la lluita contra l'absorció espanyolista, a la qual la va sotmetre la monarquia per la força de les armes.

EL CAMI DRET

Llegíem, no fa gaire, en relació a l'existència indiscutible e innegable a la Península Ibèrica de quatre nacionalitats perfectament definides que, el cas de llur independència havia d'ésser necessàriament resolt; fins i tot el d'aquelles que poguessin trobar-se en un procés d'evolució nacional encarrerit. En un argument de lògica es feia veure com el seu problema, si bé no era latent, existia en potència i hauria de manifestar-se en una o altra oportunitat futura. Era qüestió, doncs, d'encarrilar la seva solució, en lloc de provocar la seva dissolució.

Aquesta lògica nosaltres la trobem natural i ens porta a fer les següents consideracions. La primera que se'n acut és que aquelles nacionalitats que han resistit, per segles, tots els intents d'assimilació i preservat, triomfalment, sota les circumstàncies més adverses, les essències espirituals, sols tenen una solució: la independència, per què és plenitud nacional. És a dir el procés evolutiu de les nacionalitats peninsulars que es troben en aquestes circumstàncies, està subjecte a lleis tan infalibles com les que regulen l'ordre còsmic. La plenitud del sentiment nacional les conduirà invariablement a

l'afany de gaudir dels medis propis d'expressió política, la independència i la sobirania nacionals.

Aquesta consideració en porta a parrellada d'altres igualment importants. Que la lluita subsistirà mentre subsisteixi, en una o altra forma, una coacció al dret de regir-se lliurement; sentiment inseparable d'una consciència nacional plenament recobrada, necessitat imperiosa del medi que vol crear-se una nacionalitat per viure i complir el seu destí històric. Que el camí més curt, en conseqüència, serà aquell que dreturament porti a la independència.

Resten encara moltes altres consideracions a fer. Per exemple. Si la causa aglutinadora dels catalans és el fet de sentir-nos-en, és, doncs, evidentment, el gran de consciència adquirit i no els circumstancials interessos polítics, el factor amb el qual s'ha d'estar d'acord.

Per què, doncs, alguns dels nostres homes públics malden encara per què el nostre poble ressegueixi camins extraviats, donant giravolts i fent marrades? Els nostres camins, els autèntics

caminets catalans, estan inèdits i no són ni més llargs ni més dificultosos.

En canvi aquells altres, els camins d'Espanya, massa sabem on ens porten; al debilitament progressiu, a la depauperació nacional de quines influències, ells, els panegiristes d'Espanya, en són la mostra. I no es que neguem que entre els espanyols n'hi hagi algun amb prou dosi de bona voluntat per intentar fer-li front a una solució total del nostre problema nacional. Afirmem, però, que una consciència espanyola impossibilita la solució del nostre problema. Per sobre d'ells hi ha un ancestre i l'home no es substraïu a la naturalesa de la qual n'és fill. Espanya, històricament, no ha resolt cap problema de llibertat. Està impossibilitada per resoldre'ls per la senzilla raó de que Espanya és la concreció d'un estat polític plasmat per l'anorreament progressiu, mitjançant la violència, de les nacionalitats peninsulars.

De totxeria o d'incapacitat per assimilar les lliçons de l'experiència, s'ha de qualificar l'entestament d'aquesta minoria dels nostres homes públics que intenten, d'esquena a la voluntat del

poble català, resseguir els camins d' Espanya. Un a un, tots aquells països que Espanya oprimia, han hagut d' emancipar-se per la violència a causa de la incomprensió, la intolerància, i la inadaptabilitat als temps, que ha palesat sempre Espanya. A l'experiència dels altres pobles hi podem afegir la nostra, no gens menys eloqüent. Totes les fórmules de solució autonòmica han caigut sota el pes de l'espasa i sota tots els règims han tingut les mateixes característiques d' inestabilitat.

Pels camins que ens invita a seguir aquesta minoria d'equivocats, hi trobarem una opinió dividida per rivalitats, egoïsmes i tàctiques irreconciliables. El primer pas que ens caldria donar per aquest camí, seria el de sotmetre'ns no solament a una opinió dividida que no pot en tals circumstàncies oferir-nos les mínimes garanties que és elemental que ens oferissin, sinó a un ideal espanyol que consisteix en mantenir intacta l'aberració d'un estat opressor de varies nacionalitats que es nega tradicionalment a reconèixer.

El cas al qual, conscientment o inconscient, hi contribueixen alguns catalans, és aquest. Espanya en un procés de descomposició interna que li provoquen els temps i la ficció, més ostensible cada dia, del seu Estat artificial, no pot, perquè no te ni força ni ideals, afrontar els problemes de les nacionalitats peninsulars. La seva causa és l'imperialisme i d'ell en participen igualment els de totes les idees polítiques. Cerca l'apacament de la qüestió. Demana la unitat amb els que oprimeix per salvar la independència d'Espanya i amb això ja adquireix un dret sobre els altres per a fer prevaldre, el dia de demà, al seu favor.

Tota la garantia consisteix en una promesa de respectar el dret de l'auto-determinació. Però no pot assegurar-ne les garanties. I aquestes les endevinem al través del que diuen i el que manifesten els representatius espanyols de tots els sectors, coincidents en no tolerar res que pugui trencar la *unidad* espanyola, que es precisament

l'afany de retenir la hegemonia peninsular, practicar el tradicional imperalisme espanyol, sense el qual no es concebeix Espanya.

A tot això contribueixen els nostres homes que no recorden que foren aquests mateixos republicans els que burlaren l'arma democràtica per excel·lència; un plebiscit amb 600,000 vots favorables. I ho feren perquè per sobre d'aquesta majoria gairebé absoluta i totes les pràctiques democràtiques, hi havia el seu instint i la superioritat material per imposar-nos "la *unidad* inquebrantable".

La Constitució espanyola representa en la pràctica i en el text, la negació de l'existència d'altres nacionalitats peninsulars i una formació antidemocràtica. El plantejament de la qüestió d'acord els temps i els ideals predominants, és inversament a com se'l pre-

senta. Són les nacionalitats peninsulars que ocupen el primer pla i a les quals te de sotmetre's Espanya. És aquesta la que no te d'oposar-se a que les nacionalitats peninsulars exerceixin l'acció corresponent per reinteegrar-se amb personalitat pròpia al concert universal. La independència d'Espanya és aquesta mateixa acció constrenyida a la seva nacionalitat. Solament així i a base d'això, pot parlar-se de reestructuracions ibèriques. Però no de la independència d'Espanya si aquesta significa la perpetuació de l'esclavitud.

Contra el camí d'ells, el camí nostre. L'únic, el veritable, el del triomf. L'ample camí de la nostra reintegració nacional.

Agost 1942.—

N. COLL.

¿Quin ha d'ésser el futur Estatut de Catalunya?

¡Ah! No en tingueu cap dubte. Ha d'ésser tornar a çò que fou Catalunya del 14 al 17 d'abril de l'any 1931, és a dir, una República Catalana que pugui pactar, si li plau, lliurement i amb personalitat pròpia amb tots els altres pobles lliures del món. Aquest ha d'ésser el futur Estatut.

(F. Maspons i Anglasesell, en la Conferència de "Palestra", el 8 de febrer del 1933.)

SACSEJANT

EPIDEMIA D'UNITATS

S'hà destapat una fúria de pseudo-unitats que esgarrifa. Fins els espanyols "esclaus", de Cuba, estan fent —de nom, és clar!— la seva. I el bó del cas és que resulten "unitats heterogènies", enganxades amb saliva i cadascú tira pel seu cantó. Es comprén que sigui així. No hi ha sinceritat, ni punt mínim de coincidència, i si teòricament se'n diuen unitats, en la pràctica resulten un foc d'encefalls o unes olles de grills.

Per això els separatistes volem la unitat dels catalans a base de sinceritat, de la relativa homogeneïtat que requereix el cas i d'un punt mínim de coincidència que és: Independència Pàtria.

Els mitges-tintes, els tebis i els que no l'accepten són indesitjables. Que s'arrecnin a un costat i ens deixin el pas franc. No els volem, perquè ens farien fer una unitat enganxada amb escopina. I la saliva no és cap aglutinant. Ho és, sí, aquest excel·lent sentiment tan arrelat, elemental i humà, de l'amor patri que fa desitjar a l'home, vulgui o no i imperiosament, tant la llibertat nacional com la individual... si no s'és un degenerat.

¿QUANT SUMA?

6 "ex" falangistes, 4 "internacionalistes", 2 indefinits i 1 demòcrata, ¿quant suma? Vosaltres direu que no es pot sumar i nosaltres us diem que sí es pot sumar, però no ensumar. ¿Suma, doncs, 13? No, suma U, 1... "Unitat provincial de espanyoles demòcrates de Oriente en su Comité Permanente"

Aquesta "unitat heterogènia" ha estat propugnada pel Front Gral. Anti fascista de Oriente i lo topant del cas és que, amb l'esqué d'arribar a una unitat ibèrica de Cuba, ens hi volien engaviar a nosaltres els catalans lliu-

res. Com és lògic i natural i com que coneixem el "llautó", diguerem que "nones".

Ni els Circles Republicans Espanyols volgueren saber-ne res. Sembla que també coneixen bé a tots els falangistes falsament arrepenitits que foren invitats a ficar-s'hi. I diem falsament arrepenitits, perquè és impossible admetre sinceritat en els que, havent tingut més de dos anys per a reconsiderar i estudiar les aberracions doctrinàries del feixisme, els seus criminals procediments i les experiències vistes o sofertes, han esperat a estar entre l'espasa i la paret per a fer l'"estratègia" girament de truita.

UN CAS COM UN... CABAS

A l'assemblea en que es portà a cap la "desunitat" d'aquella "heterogeneïtat, hi parlà un senyor delegat de la "Unión Democrática Española" de l'Havana. Es projectà d'una manera tan "castizamente española", no en la pronunciació, ni en la sintaxi, sinó en l'esperit de les idees que exposà, que cap orador de l'Espanya Imperialista ho haguera fet més "resabiosamente". La profusió de "nosotros los españoles", "nuestra querida España", "nuestra heroica patria", etc. amb què fullaquejà el seu parlament, era un contrast deplorable, llastimós, amb el seu pujat fins a lo cursi accent català i amb les catalanades i castellanades que hi brrejava sense poguer-ho evitar. Es posà en la penosa evidència d'un individu nascut a Catalunya, però assimilat i espanyolitzat fins el moll dels ossos, excepció feta de la parla, que negava la pàtria on nasqué i que el situava, davant dels cubans conscients, en el mateix concepte en que aquèsts tenien als "guerrilleros" quan la guerra per la independència de Cuba.

Si s'adoñà del mal que feu a la causa de la llibertat de Catalunya, ¿dormiria tranquil després d'aquesta gestió?

"DE SABIOS ES RECTIFICAR"

Aquest mateix delegat de la U.D.E. va mostrar, en els seus parlaments, una grandesa de cor, un sentiment de perdó i una efusiva emoció vers els falangistes arrepenitits, que les fulles de parra voleiaven i queien a terra, no fent sardana, sinó cantant: "Dejad que los falangistas se acerquen a mí". I com a justificació d'aquest obriment i allargament de braços i del perdó atorgat, sentencià: "De sabios es rectificar".

I de "vivos, hipócritas y pillos" també, afegim nosaltres. Perquè de tot hi ha, per dissort, a la vinya del Senyor.

¿QUI ERA O QUI ES?

Suposem que estareu intrigats per saber qui és aquest delegat de la U. D. E. que portà quasi la veu cantant en l'assemblea. Us ho direm.

Es diu Miquel, perdó, Miguel Valdés. Diuen que és del PSUC. Si és del PSUC, deu ésser internacionalista. Si és internacionalista, no es separatista —(això salta a la vista)— I si no és separatista, no és nacionalista. I si no és nacionalista... NO ES CATALA LLIURE.

Ah! Ens diuen també que s'infiltrà en una col·lectivitat separatista de l'Havana, de la qual n'és soci i membre d'una secció i que figurà en una llista de futurs probables conferencians a la mateixa entitat.

Si és així i no ho sabien, ja saben, doncs, ara, com es projectà ací a Santiago de Cuba el Sr. Miguel Valdés.

UN "HIT"

Final d'una patriòtica i sucosa lletra del CENTRE CATALA de l'Havana amb motiu d'haver estat invitat a una reunió de societats espanyoles. "...en relación con el acto de hoy en el Gobierno de la Provincia, cuente Ud. querido Gobernador, con el concurso entusiasta y fraterno del Centre Català, pero reconociéndole a esta

entidad su carácter cubano-catalán, sin comprenderla en la denominación genérica de sociedad española, que no tiene, ni quiere se le atribuya”.

Contudent. No deixeu el ‘bate’ i seguiu amb aquests “hits de home-run”, volguts germans de pàtria de l’Havana.

UN ALTRE “HIT”

‘L’enemic no és solament Franco, ni Mussolini, ni Hitler. L’enemic és també el feixisme que, en latituds diferents, es troba representat per aquests tres homes. El feixisme és també Pétain, i Quisling i Hiroito. NOSAL TRES EN EL FRONT MUNDIAL VOLEM REPRESENTAR UN PAIS QUE ES VICTIMA ESPECIFICA DEL FEIXISME MUNDIAL I DE L’IMPERIALISME ESPANYOL’.

Part d’un paragraf d’una Carta Oberta al PSUC., del Sec. d’Estat Català a Mèxic, publicada en el No. 8, de Juny, d’ “El Poble Català”. Catalans, cerqueu aquest número i llegiu aquesta Lletra Oberta, puix és un monument de tàctica i doctrina patriòtica.

OBSTINACIO RECALCITRANT

Als internacionalistes o universalistes —(sembla que això els hi agrada més ara que el nom de comunistes)— els hi recomanem una repassada als judicis que el Dr. Martí i Julià deixà escrits sobre l’internacionalisme o universalisme. Si són catalans i tenen la quantitat necessària de bona fe que devem, per lo menys, suposar-los-hi, creiem rectificaran la seva obstinació en continuar arrapats a la legalitat constitucional espanyola i a l’Estatut i consideraran que tot això no és més, ve a ésser no més que una casa totalment enrunada, de la qual no n’ha quedat res aprofitable, perquè estava corcada i esquerpada totalment abans d’esfondrar-se. El més elemental sentit comú aconsella, no una reedificació, sinó una nova i radical construcció, a Catalunya, d’un edifici amb nous fonaments, ben alt, ben català, i per a us exclusiu dels catalans, sense estandants estrangers de la mala nissaga imperialista espanyola.

NOTICIES

El dia 30 de juliol ppt. va celebrar nostra entitat el Consell General Ordinari i d’eleccions, renovant-se per meitat els càrrecs del Consell Directiu, el qual ha quedat constituït en la següent forma:

tat els càrrecs del Consell Directiu, el Conseller en Cap — Salvador Carbonell i Puig.

Conseller Segon — Pere Clavé Ferrer.
Conseller Secretari d’Actes — Pere Palau Roca.

Conseller Secretari de Correspondència — Jaume Sais Julià.

Conseller Tresorer — Josep Bruna Ferrando.

Conseller Vice-Tresorer — Romà Pinyol Ferrer.

Conseller Comptador — Cristòfol Roig Galofré.

Conseller Bibliotecari — Pere M. Casany Santiesteban.

Conseller Arxiver — Gabriel Coderc Trius.

Conseller de Propaganda — Enric Marimon Belda.

Conseller Secció Artística — Alfred Peirats Ferrer.

Conseller Secció d’Esports — Ramir Carbonell Ros.

Conseller Secció Sanatori i Beneficència — Joan Pinyot March.

Sub-delegats de les tres darreres Seccions: Anselm Segura Solé, Ricard Muntanya Paseual i Cristòfol Vives Morgades, respectivament.

Una gran majoria dels associats va assistir a l’esmentat Consell General en el qual foren llegits i aprovats, l’acta, la Memòria, els estats de Caixa i Balanç de l’entitat. El Consell General va rendir tribut a la memòria del soci Gabriel Coderc Planas, amb un breu silenci i després d’unes sentides paraules del nostre Conseller en Cap. Aquest, en el seu parlament, va fer referència al progrés de l’entitat que qualificà de sòlid i eloqüent per quant és conseqüència d’una definida orientació patriòtica i la repercussió en aquells germans nostres que n’havien estat allunyats per la incomprensió de la posició estrictament nacional en que deu de situar-se i moure’s una col·lectivitat catalana organitzada. Aquest símptoma ho és també, per tant, de fe en els destins nacionals propis de la nostra enyorada Catalunya, quin ideal d’independència manté el Grop. Feu un anàlisi de la situació patriòtica dels catalans i una síntesi de les activitats desenvolupades per la nostra entitat, acabant per exposar la seva fe en que aviat s’arribaria a la tan desitjada unitat catalana a l’entorn de l’ideal concret i bàsic que propugna nostra entitat. Amb el parlament d’en Carbonell i Puig, va cloure’s l’acte.

Només una República Catalana independent pot satisfer les ànsies del poble català. Només amb ella, Catalunya, co-neixerà la cultura, la justícia, la pau.

Ben aviat es donarà per acabat aquest descans forçós que imposen els mesos d’istiu en les activitats socials de nostra entitat. Pel mes de Setembre s’efectuaran dues funcions d’abonament, en la Sala-Teatre de nostre estatge social, pel Quadre Escènic de la Secció Artística amb la col·laboració del primer actor J. M. Béjar, representant-se “Maria-Rosa” i altra obra del nostre immortal Guimerà.

Síntesi

DE LES PUBLICACIONS CATALANES

(Un Resum al Servei de qui ens Llegeix)

EDITORIAL

CLAR I CATALA

REFERMANT un dels punts de la Carta de l'Atlàntic que signaren el President Roosevelt i el Primer ministre Churchill, el Sots-Secretari d'Estat dels Estats Units, Mr. Welles, ha dit que la pau no serà possible si no es garanteix a cada poble —gran o petit— la llibertat a la qual té dret.

Mr. Welles en la seva importantíssima declaració no esmenta cap poble. Tots els qui per la seva història, la seva personalitat, les seves característiques i els seus sentiments, tenen dret a una plena i absoluta sobirania, hi queden inclosos. Davant d'això, quina ha d'ésser l'actitud dels catalans?

Nosaltres no tenim cap dubte que l'anhel nacional dels catalans, és el d'una Catalunya mestressa dels seus destins, sense altra subjecció a l'exterior que aquella que es derivi dels pactes internacionals voluntàriament acordats.

“El Poble Català”, Mèxic.

ANOTACIONS

L'ARRIBADA a Mèxic de prop de tres-cents catalans vinguts d'aquells indrets d'Europa i d'Àfrica en els quals l'exili és més exili que enlloc més, desvetlla molt sentiments i recorda deures indefugibles, que no tothom, però, es basqueja per complir. Entre els sentiments, aquesta joia íntima, profunda, que inspira la sola presència de tants de compatriotes trets de perill i retornats a l'esperança i a la vida. Entre els deures l'obligació de pensar en els milers i milers de catalans que encara avui, passats tres anys de l'exode, viuen i moren entre filferrades o fan de treballadors forçats al servei dels alemanys o dels francesos de Vichy. L'obligació de pensar-hi, de sentir-nos estretament lligats amb ells. Però més que cap altra cosa, l'obligació de veure què cal fer per escurçar el seu captiveri.

La tragèdia dels catalans retinguts a Europa i l'Àfrica, no massa lluny de la mar que els duria a la llibertat, és prou colpidora perquè esdevingui, si no ho és encara, la nostra obsessió permanent. Cal preguntar-se sempre: ¿Hem fet tot el que cal per a aquests germans?

(“FULL CATALA”, Mèxic).

A casa nostra només hi ha un ideal: Catalunya.

La lliçó ha estat molt dura i, indistintament, tots els catalans i àdhuc els que éssent d'altres nacionalitats

resideixen a casa nostra, tenen la ferma convicció que la victòria de les democràcies ha de portar l'alliberament d'una Catalunya que ha de tornar a ésser el que com a nació li correspon,

i, per la voluntat indiscutible dels seus habitants, recobrarà la llibertat i es donarà el règim que garantitzi el que no pogué evitar una constitució fracassada i un Estatut regatejat i migrat.

Res de velles organitzacions ni política que representin procediments fracassats entre quals runes encara es debaten determinats homes l'actuació dels quals durant la nostra tragèdia més val no recordar-la.

I això contrasta lamentablement amb el que he vist i veig a Mèxic, sobretot entre els nuclis polítics espanyols que podrien molt bé sumar-se als franquistes amb el mateix lema de **Una, Grande y Libre**, ja que no s'estan de predicar que “la primera batalla la debemós ganar en Catalunya”. No han après res, però el poble els ensenyarà quan sia l'hora.

(Lletra d'un català suara arribat a Mèxic a un seu amic de Buenos Aires. “Ressorgiment”, Buenos Aires).

La llibertat que ens ofereix el portantveu d'“Espanya Republicana” és solament d'ésser com catalans parte d'aquest **todo** que és l'Estat Espanyol, amb el qual precisament, en tant que Estat espanyol, no volem integrarnos perquè representa tot el contrari del que com a catalans volem ésser: “Catalunya-Estat, o sigui superestructura política i jurídica de Catalunya-Nació.

Històricament, els catalans hem fet ja totes les experiències amb totes les formes jurídiques de l'Estat espanyol. Cap d'elles, ni la darrera amb la República democràtica, ens ha donat satisfacció. En nom de que, doncs, ací l'Amèrica, nosaltres, catalans, hauríem de callar el nostre irredentisme nacional enfront d'uns republicans com els d'“Espanya Republicana”, que ens ofereixen com única garantia ésser **parte del todo**, és dir ciutadans espanyols als quals, com a tals, se'ns discutirien els nostres drets nacionals tal com ens passà a les Corts Constituents de la República, basant-se en el que nosaltres considerem la gran traïció del famós i tristíssim Pacte de San Sebastián?

(Jordi Arquer, a “El Poble Català”, Mèxic). à